

Landskap: Småland Upptecknat av: K. A. Larsson
 Härad: Lunnerbo Adress: Torsås, Lagan
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1881 i Torsås

Arbetet på gården.	s. 1-3.
Byg till kläder.	s. 3-4
Värning	s. 3-6
Advent.	s. 6, 14
M. att beredning o. byggd	s. 6-10, 27-30
Skvaddare o. skomakare.	s. 10-14.
Julbröd	s. 15
Pattar o. kiggare.	s. 16.
Luccis.	s. 16.
Ljusstjörning.	s. 16.
Julgran	s. 17-18.
Julbyken.	s. 18.
Julstakt.	s. 18-20.
Julbak.	s. 20.

Pröskning.

s. 30.

Julveden.

s. 34-35

Stro curis i lada-
gårdar v. jul.

s. 35.

3:e dag jul.

s. 36.

ACC. NR M10399: /.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Enkelts vardagslivet.

Under det gamla systemet
hushällets tid hade man i regel
full uppsättning av såväl man-
lig som kvinnlig arbetskraft
i varje gård. Arbete med kyr-
korna i Ladugården kom på kvin-
nornas förtäring. Fanns det häst
på gården skulle man ha den
likaså bragdarna, men detta
var ju obligatoriskt under
den tiden. När kornen stod in-
ne och inte användes för att
draga kunde kvinnorna fodra,
vatten och ryta även dem.
Måka (pengar, utgifter) i stall och
ladugård anhöllades av kvinnorna.

Mjälkningen utgjordes ~~af~~ all.
Folk av Blem. På 1890-talet kom
det Svensk-amerikanska hem-
till bygderna. De som haft an-
ställning hos farmare därin-
ne, berättade om mjälknings-
arbetet där utgjordes av män
och att kvinnan var helt
befriad från detta. Detta var en
föreskändhet. Man visste
nämligen inte om fler än en
eller två gas badar i hela om-
gifningen, vilka hade fått sig
att mjälka och de ingrepp
i detta arbete hemma vid föl-
fallande behov. När den nya
tiden inträdde, blev det överallt
mindre folk i gårdarna och

Si blev det en rödsändig sak
att samman den amerikanska
sedan med att männen fick
övertaga rejalkringan. Detta för-
hållandet som överallt här i byg-
den och i män på Kan She,
biträda även de kvinnliga av den
att ledamöte i detta arbete.

Ömton matlagningen hade
kvinnorna sitt inomhusarbete
på hästen med spinning
och vävning. Det gällde att ha
den och spinnna uller, som sedan
vävdes till vadmal och andra
tyger åt männen såväl som
kvinnorna. Alla skulle ju ha
sina kläder till jul och det
var därför en stor broderi.

ACC. N:R M. 10399: 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hemmet medan dessa Byggs
tillagades och vävdes. För närvarande
menar man att det var tilltänkt
att fästa husen som den tidens
iboga människor i verklighet.
Det kunde hinna med allt det
mångfaldiga arbetet, för att husets
invarse skulle få nya kläder.
Allt skulle ju framställas i hem-
met med det material som
stad till buds. Det skedde av
1800-talet inhöjdes och vatten-
gan (bomullsgarn) till varp och
se vävde man halvkläder där
av ~~med~~ ^{med} ylle som inslag. Och
Torbjörn inhöjdes i affären till
skedningstyg, så att kvinnorna
gjorde färdiga medlen. Och

5
Så värdde man verksamhet av
des inhägnade brennslagsarbet. Man
Täolade i värandets ädla konst
och många flitiga konungar här
vidlag till värdha resultat. När
de träffade sina gamla och
vänner skulle värdarna beses och
så resonerade man om de
olika värdmetaderna och ydbyg.
De tankar samt delgiva var-
andra råd och erfarenheter i
dessa arbeten. När värdarna voro
färdiga och hade klippts ut
vordes de till färdigen för besed-
ning och stampning. Sedan för-
gavs Olsson i Kristina Rade
blivit för gammal för att kon-
na hålla sitt färdigen i gång.
Det var i slutet av 1890-talet.

M. 10399:6.

hänvände man sig till Ljungby
med Tygerna för att få dem be-
redda det eller hos den yttre.
brik ombudet föresatte.

Adventen var mycket väl-
kommen efter den långa och kula-
na hästens grå vardagsliv och
jakt. Adventsveckorna kom antän-
gen i slutet av november eller i
början av december månad, men
denna häst var efterlängtat.
En som hade julmånaden ringat
Man talade därför för mindre
om december såsom julmån-
ad och kallade den egent-
ligen för advent eller adventen
ända till dess att jul gik in.
Under november månad

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

M.10399:7

hade man (med malt, d. v. s. att
 3/4 tunna horn gjemte istället för 1/2 eller 1/4
 tunna ring hade mälts ^{fram} genom
 att ^{användning af} jerns i varmt rum och
 under betäckning. När så den ha-
 de varit på jerns långt att
 dess ålar och horn var lika
 långa. Skulle den föras till ba-
 stun och lägges upp i utbrä-
 tages på fläken. Sedan fick man
 elda under denna lade i galler
 (spisen) med all kraft till dess
 att ålar och rostbildning började
 att brytas. Detta kallade man
 att "döva malt". Döningen
 tog vanligen ett dygn eller mer.
 De mälts långt tid i anordning
 och sedan röjdes mälts med

FOLKLIVSARKIVET
 Institutionen för folklivsforsk-
 ning vid Lunds universitet

Lahan e. d. och ~~från~~ upphörde
 man med att elda i bastun.
 men ett eller 1/2 dygn, varefter eld-
 ringen återupptogs på allvar.
 Det var nog ett litet långfrä-
 digt gabb att vara för malles
 förbering i bastun, men det
 var då för det att byns ung-
 dom såg sig till vid sådana
 tillfällen för att där pålocka.
 Ja med den som hade att be-
 stå om hand och på fisk
 man rojer och grata. Från
 på natten bjöds på kaffe
 och när det sedan led mot
 småtimmarna började sömnen
 att gå sig påmind hos ung-
 domarna, som då skiljdes och begavs

FOLKLIVSARKIVET
 Institutionen för folklivs-
 forskning vid Lunds universitet

M. 10399:9.

sig var till sist. Det var vid 8h.
 Det var november eller i början av
 december månad. Oftast var
 det då varmt och soligt
 och vinterhuden häntes mycket
 värre just när man kom ut
 från den stora källan inne i
 bastun. Det gällde då för oss och
 en att skynka sig hem och
 gå i bad, så att man inte
 blev förkyld efter det hastiga
 ombytet av temperatur. Så snart
 målet blivit färdigordat: ba-
 stun. Skötes det såsom och han
 godkändes hem. Inbryggen föreslås
 och det är givet mycket malt
 till denna. För övrigt skulle mal-
 Det såka till bryggen under hela

FOLKLIVSARKIVET
 Institutionen för folklivsforsk-
 ning vid Lunds universitet

M. 10399:10.

det kommande året.

Man var det tid för att avtala
med ämbets- eller gårdingsmän-
nen, som skedderna och skorna
kvara på den tiden kallades. Sam-
menha fanns det nu, var för skad-
darna finto längre antitades för
framtidserskådenas tillverkning,
men även hem måste man ju
vittala långt: förväg, såsom man
skulle van skäde om att få byt
av hemme innan julen kom.
Lessa cykelskåden hade ord
om sig att van mindre ord.
hålliga av sig och det kunde
även hända, att man fick vän-
ta förgäves på dem i svenska efter.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

M. 10399: 11.

vecka. In närmast med jul det
 led desto brådar blev det för des-
 sa anbudande handverkare
 och när de äro bligen (konsum-
 på arbetade de ihop juletid brod-
 och till längt över 12 slager en
 maten. Upphåll gjordes endast
 för måltiderna och på vilade
 man stumme (en i vilans-
 styrmången). Om åtta timmars
 arbetsdag visste man inte av
 på den tiden. Egentligen var
 att man kunde stå på mest
 att på under de långa kväl-
 larna vid den tidens kläddning.
 Visserligen hade man följande
 kamp på 1890-talet, men i
 jämförelse med nutida elektrisk

FOLKLIVSARKIVET
 Institutionen för folklivsforsk-
 ning vid Lunds universitet

11

belysning var den inte alltid
så stark och arbetet vid. Men skul-
le det ha varit mycket lättare
för dessa handverkarer att klara
sig med belysningen.

Bygghattarna och skomaka-
ren hade även av sin tid. Man
sydde kläderna och skodon
inte efter senaste modet och
dessa kunde man inte heller
men man följde i vanliga fall
sin egen sed. Med massformen
brast det ofta och det blev både
si och på med välslittandet av
kläderna. Allra värst var det
när de nya skorna hade bli-
vit för trånga. Man hade då
stort besvär med att gå och

det hände att skomakaren inte
 förmådde att genom uppläsning
 göra skodon. Tillräckligt mynliga
 för fötterna. Det var därför en väl-
 kommen reform när skofabri-
 ka vid tiden omkring sekelskiftet
 utbredde sina alster. Även hit och
 sedan hade byskomakarna följt
 upp sin krets. Det och annars
 stolta. Just de göra kunde den
 första tiden efteråt och vi blev
 det skolgång och halvskolgång
 till skomakarens egentliga ar-
 betsuppgifter. Men ska de gå
 att vältens vid dessa hem-
 mans cykelvärdar från den gam-
 la tiden. De hände 1800-talet till
 och dess insatser på 1900-talet

vara en den som, att de hade ett
 cykel på huskärning och inte
 mer. På grund härav måste de
 sätta sig annan utkommet af
 de blebo på gator som allen-
 sammans fordonshav. Med
 de gamla handverkarna gick
 alltid den gamla tiden i mång
 och mycket annat bort.

Var adventen hade gått in
 var julen i färgmunden och det
 låg en sadig stämning i
 luften. Alla hade med sig
 gått på botten och det var
 på mycket av olika slags ar-
 bet. som skulle undanstå
 innan julen kom. I öfrigt gick
 allt i samma spår som för

M. 10399:15

fäder hade upplevat. Några my-
nodigheter med karnevals- och
karnival-karnas hade ännu ej
kommit till dessa lugna byg-
der. Men det var på många be-
sök av kringvandrande försäljare
av olika slags varor. En del
medfärd såsom betenade artiklar,
såsom julack o.d. Återbrödsförsäl-
jarna följde olika slags julbröd
till barnen: julhåttar, julkungar
i ringar, julkungar m. fl. sorter
och dessa varor fingo god av-
sättning i varje hem. Många
affärshän hade nu sin egen
litet såsom och därför var det
som det blev på mycket förtä-
ring av dess guld i adventstiden.

OLKIVSARKIVET
situationen för folkivafor-
ing vid Lunds universitet

M. 10399:16.

Tattasjylen och andra fjärrare kom
med dagligen och både om di-
na och på natten.

^Den i sammanhang bjöds på en
sång, men det gamla bruket
med "Lusse bult" hade bortgått
^{för länge} för 1800-talet. Troligen för 1870-
talet. För Lusse dagarna upptogs
gustöket på allvar och man
började då med ljusstöpet.
För godsläkare hade man en
större stålpanna och av denna
skulle man beseda inte blott
guldfusen utan även ljus för
både det kommande året be-
hov. De ljusverkstan, inköp
handelsstämman i Rättarp.
Kopierades om nekarna för

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

17
FOLKLYSARKIVET
Institutionen för folkvetenskap
Fing vid Lunds universitet

julgran hade varit hem, men
som sedan sinne inte var all-
man hade ju traktat smitt
vi använde oss av hemstöp.
En julgransbjus under de för-
sta åren vi hade julgran, men
~~det var inte förra julgransbjusen~~
Julbynen skulle också stå
i god tid för helgen. Man hade
inte ställt de utan var det
samtliga vad som närmast
behövdes vid den förestående höj-
tiden, d. v. s. tvätt av dukar, hand-
dukar, lakan och linne m. m. i
dessa sammanhang.

Julslaktin skulle ske i god
tid för helgen. Det var ju stän-
kliga åren ett iogammalt
som, som då hade i bänk.

M.10399:19.

Man slaktade även en spädkalv
eller ett får till jul. Slaktörin-
gen var lagd i kyrkostavens
händer och i vår nuvarande
tid skulle vi säga, att han in-
te var denna uppgifts man.
För att färdiga och arbeta en
svin behövde slaktören fyra
handfasta karlar till hjälp. De
djuren roas och i hufvud rörelse
innan man hade lyckats att
fänga dem kunde det dröja
rätt länge innan man hade
det i sitt vald. Slaktören hade
en "vocol" (svara en rep med
ett stapi för honom att hålla
i) om ryggen och med denna
ledes nu det arna. Skrikande

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

19

M.10399:20.

Djuret från till gärdens kött, där
blodastappningen utan föregi-
ande bedömnings ägde rum.
Så tillvaratogs vid slaktet
på den tiden och och tillagades
så mycket av olika slags kött
samt blodpalt. Männan fingo
deltaga i arbetet vid uppretnin-
gen efter slaktet med att
sönderhacka köttet på hacken
med handysa, tillaga kött-
ströket, ordna med press för
syltkärlar m. m. Framförallt
gällde det att kugga och rin-
na ut så fort den gick åt.
Tillbakaföljde vanligen ef-
ter det slaktet hade avslutats
i förmiddagen hade man varit vid

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

M. 10399:21.

kvaderna och följande julsmållan -
journald. Detta var ju inte all-
tid lätt att få utförd, när
mållängderna var som väder
och vädret var gummigt; så
att kvaderna inte kunde gå för
jultid. På den anledningen eller
kanade rättare sagt på grund
av bakvatten kunde vi inte få
julsålden journald så långt
fram i tiden som 1912 vid
Rindöps kvad. Men ändå.
den J. P. Johansson hade mjöl
på lagret och hos honom blev
saken ordnad genom inköp
av denna vax för den gången.
Och de gamla vattenkvaderna
och liksom där kunde en gången

21

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

tid är i det frögående berättat.
 Julbaket var det största och
 förmärsta på hela året. I frö-
 diga morgonstunden den första
 dagen voro fruntimmerne uppe
 för att tillaga degspad. Detta
 bestod i en stene gryta på
 träspjische. Medan en person
 hade detta arbete på sin fot
 skulle en annan sälla mjö-
 let. Sedan gjordes degen till
 limpsor och så snart detta
 var klart började man att
 bearbeta degen med trästöt.
 Detta var ett stängt arbete
 och man kunde om vid olika
 tillfällen under dagens lopp
 med detta arbete, som kallades

att slå timpor. Jästningen
skedde ännu vid den tiden (1890-ta-
let) med äfäst. Som köpt till-
sattes kummin, som växte i
den egna trädgården eller vid
inköpt man annars och färdig.
Pomeransthal började också
att komma i bruk på 1890-talet.
Andamålet var för timperingen
skulle bearbetas på träsånds-
sätt genom plagning med stöt
var den, att blödet träsånds-
skulle bli stöt. Skonvilda det
är i uthålligheten. Håll stänk
kan jag inte säga, ändå att
jag var i tillfälle att (kon-
sterna av detta bröd under på
många jular. Stöt timperbrödet av

FOKATVARSKEET
Institutionen för folkbildning
vid Lunds universitet

M. 10399:24

^{va gäst}
 sig (Man jag omvittna och jag
 skulle gärna sett, att detta en
 godförmåga hade följande med
 på julbordet, men det är nu
 många år sedan man till-
 gade på bant ^{bröl.} här. Man ge
 sig nämligen minna inte
 till till att nedlägga på myn-
 det arbeta på julbordet som var
 fallet på för femtio år tillbaka.

När på kvällen kom på
 den första vardagen, så hade man
 en god dags arbete bakom sig
 och så var det till att ordna
 för sig till den kommande sto-
 ra vardagen. Det gillade att ha
 med sig vatten i en i tillräcklig
 mängd på kvällen, så att arbetet

FOLKLIVSARKIVET
 Institutionen för folklivsforsk-
 ning vid Lunds universitet

kunde sätas i gång omedelbart
 efter uppställningen. Redan
 kl. 2 i afton var fontänen
 uppe, varvid en af den Kong-
 l. hand om utbådningen anbrö-
 des och en annan eldade bak-
 ugnar samt förestod gräddnin-
 gen af brödet. När det så
 blev dags hade man avhå-
 rat ett omfattande arbete och
 tillagat föda eller tre mgnar
 med hädaga gullingar. För
 snart detta arbete var undan-
 stäpt var det till att göra
 ny dag till det vanliga vardags-
 kaffbrödet och så var det kl.
 bröd, som var en tredje sortens
 vana. De kringarna reserverades

M. 10399:26.
man bröd ~~och~~ ^{och} ~~och~~ ^{och} till fast.
fäga personer: anläggningen af
de barn, som på den tiden
gingo omkring i gårdarna da-
garna före jul och på den jul-
dagen. Det förekom även att man
bottlämnade smårbröd till
granna och släktingar, ehuru
den seden inte praktiserades
så mycket vid julbaket som
under andra tider av året.

På bakades det även på
vetbröd till julen och det sista
baket var vetbröd. På den ti-
den planterades inte vet på
vårn vetmjölet måste inkö-
pas i handelsboden. Det blev
alltså då inte så stora mängder.

M. 10399:27.

en väldigt tillagade till julen som
var man som är van vid. Men
man hade goda rågmjölkring
or och julor på den tiden och
dessutom man gärna, fastän
de inte användes till att bju
da frammande gäster på. I sin
gamla tradition är folk nog
aldrig så konservativa som
vid julen och därför bibehåll
man här i det allra längsta
de ärova sederna och bruket
vid rustningen till äro slin
sta högtid.

Julbryggen fink inte och
på Thanksgiving, by de hem
de vörsmuggen till sig framme

20
BOKFÖRSLAGS-
INSTITUTET
vid Lunds universitet

och unga munsken av vörten. Jä-
stade de gamla, som ännu så
långt fram i tiden som man
skickas år 1800. Råls trodde på
vidan vidskepsel. Där i detta
han hade sådant långt före
den tiden. Jälaras sin koldit.
Man byggde guldrickas när
det blev tid härför, men an
här byggdes utgången gång på
thamndagen han jag nu inte
sörda kung.

Så en gulbyggden var en
anfattande procedur och det
gällde att framställa flera slags
bricka till denna högtid. Det
alla främsta och bästa kalla
de man för kallsnål och

denna användes inte egentligen
till att dricka utan till soppa
och till späd vid sjuk M. 10399:29

Juläret var smälttänd det
främsta drickat som framställ-
des vid denna brygg. Det lades
särskild vikt vid att få julo-
ret så pass godt och kraftigt
som möjligt. Sedan tillaga-
des en andra vara och så en
tredje sort. Juläret var fram-
me på bordet under julhelgen
och när man hade julkalas
eller främmank. Den andra so-
pen användes i vardagslag
och när det hade utdruckits
tillagades det tredje slaget av
det vid julbryggen framställda

drökat. På samma sätt var det
även med kläbrödet. Det kom
meade först när blå sömnan
efter julens slut hade kom-
mit och då gick det bra
med ombytet efter det myg-
na julfirandet, som kväll
efter kväll hade ägt rum.
ända sedan jul gick in.

Tröskarbetet pågick hela
risten dag efter dag och med
etttröskning från fyra tiden
varje morgon. Det var inte
alltid som detta arbete var
avslutat när julen kom och
då fick man återupptaga det.
Samma på myset. På
1890-talet brukade vi anlita oss

om de o.k. flyttvecken, som drögs
av fyra hvar. Vi hade ett sä-
dant en dag på hösten och en dag
om vintern och de Tröskades 100.
125 Travar. Havde om dagen. Men
detta var dock inte alltid. I flera
år var jag sjukt med om att
gläda tröskan och var sädesgröd
och rågar och kornet Trö-
skades alltid med slaga. Det
var för det mesta Tröskning,
men ibland var det också
fjorträskning, d. v. s. att vi voss
fyra hvar i detta arbete. Kl. 4
eller senast fem varje alla hvar.
De vi slä i logan som det het.
De och på Tröskade vi de fem
första dagarna i veckan. På lördagen

M.10399:32.

Handhasiade (rensade) för den ut.
 Träskade säden kunde verkans
 lopp och sedan var det till
 att "mala i lön" (mala upp
 säden) och bärn upp den till
 magasinet. Sedan för var
 uppslutsat med att kasta
 säden. Gick vi pojkar höra hem
 lördag från gårdet och sönder-
 bygga var den för det närmaste
 behovet. Quidas var det till att
 höra till konen och att ordna
 med en del arbeten ute i ladan.
 gården. Som arbetshjälper vid
 träskningen brukade vi ha för-
 jäven Karl Valk, som var en
 duktig träskare. En annan
 duktig pläja-träskare var

Torparen Torsten Johansson Nilsson
 på Skogsbjörk. Han var hush.
 moist och byggde oss grjka
 till att träska med flis och
 mest. Han brukade arbeta här
 under ^{hvar} vinter i följd. Från
 ungdomstiden var han väl
 förtrogen med träskaarbetet.
 Det var han hade varit med
 om mycket i den vägen men
 det var länge sen. Både
 dessa män hade det ge.
 mensamt, att de ville fram.
 fäst i arbetet och manade
 på oss att forcera det. Vi
 att det om möjligt kunde
 vara avslutat innan julen
 kom. Någon rekommendation i

a arbetet. Den ville de inte veta
 av utan sprang till. De
 kunde ibland komma en hel
 timma tidigare i alla fall
 arbetet var vad arbetet var.
 och påskilt om man hade
 följande ord att det skulle
 de vara mycket inom viss tid.
 då var de många om att
 även blev fallet.

Gulveder måste i god tid
 för helgen hemkomma och sin-
 derhugge. De hastades på.
 va till sidan, ifall att man
 inte redan hade gjort det på
 grund av att tidsningen
 var slutad av dödsbidan.
 det är ett mycket stort

gulen som ^{M. 10399:35} ~~den~~ blev det kallt
vidt vid ryggen, då det åtgick ene-
ra ved en vandrings. Julen inbaser
på julafstäm i så pass mycket.
Det var den rätta först och främst
över de första helgdagarna, men
det kunde även hända att den
rätta till även under ryggen.
helgen.

Till julen köp man en
bucha och hemkåde samt en
dekrasade till sig. På julaf-
stämman skulle kättarna
i labugården utbrytas och i stäl-
let bestroddes de såväl som
i vägen och götselrännorna med
snö. Götselhögen utpärades,
varefter den belades med ett lager

av det handlade om, så att
den lysa grön när julen kom.
På fredag, jult hade fa-
nrik vår grannar för sig det ga-
till skogen och göra besökning
på vad som kunde vintert
lopp där skulle överhuvud
husbehovsvis och gästlevis.
Ne.

Under mellandagarna var
det brukligt att hemhöra hö-
rån utången och när det var
svår och släpse rådde det en
livlig trafik på vägen dit bort.
~~Ena~~ alla som där hade ägar
ville vi hämta hem sitt hö, men
det var som skumma så det in-
gen som höra i utången.

Vi hade äfven summit här
 med sina ~~många~~ skiftande
 uppgifter, i många och mycket
 olika mått vad som är faller
 i maskinteknikens, elektricitetens
 och radians fält. Skiftningen gör
 sig en allra mest märkbar
 på den stora förändringen beträf-
 fande folkmängden, som blivit en
 följd av den nya tidens inträtt.
 I många hem sakna man nu
 kvinnlig hushållshjälpsvinnor och
 de se ut som om avfolkningen
 på landsbygden i en framtid kom-
 mer att förverkligas, därest inte
 flykten från till städer och
 samhällen blir hämmad eller af-
 minstone reducerad till den grad.

M. 10399:38.

att en del av ungdomarna finna
stanna hemma och uppläsa för
desse yrket, om än det är mindre
livande och hårdare än det arbete
som staterna och industrien erbjö-
der. Vårt land behöves jordbrukets
della har med all inskränkt Byg-
det visat sig under de båda nu
genomgångna världskrigen. Men
kan skall det gå för befolkningen
i våra städer, ifall att ett tredje
världskrig kommer och importen
från utlandet av livsmedel bli-
stängd, om jordbrukets då är alltså för
låg grad är nedlagt ~~och~~ ^{enligt} om lag
till skogsbruk. Vad den kommande
tiden vad i sitt ställe är förbargat,
men man får dock hoppas på det bästa.